BÌNH LUẬN – TIN TỨC – CỘNG ĐỒNG

Bộ mới – **bài # 19** –24/11/2026

Vũ Linh

KHỦNG HOẢNG AI

Mỹ bị rắc rối lớn về computer liên tục trong tuần qua: từ hệ thống kiểm tra không phận, tới vài hãng máy bay, vài ngân hàng lớn, Microsoft, Apple và Google,… luôn cả cơ quan An Ninh Quốc Gia và FBI! Ngoại trưởng Rubio cho biết không có liên hệ nào giữa các rắc rối trên, nghĩa là không có ai phối hợp hay chủ động phá toàn bộ các hệ thống điện toán Mỹ. Trong khi PTT Vance lại khuyến cáo chúng ta nên chuẩn bị cho mọi tình huống. Hạ viện đang chất vấn quan chức An Ninh Lãnh Thổ và Tình Báo, bị gọi ra điều trần.

Trong khi đó, NASDAQ, chỉ số giá cổ phiếu các đại tập đoàn hi-tech, rớt hơn sung rụng trong cả tháng qua.

Chuyện gì đang xẩy ra? Theo các chuyên gia, kỹ nghệ điện toán Mỹ đang đi vào kỷ nguyên mới với kỹ thuật AI, gây nhiều xáo trộn lớn trên các hệ thống mạng, khiến ngay cả thị trường tài chánh cũng bị rối loạn.

Phải nói ngay, AI là một cách mạng lớn chưa từng thấy trong nhân loại, hơn xa các cuộc cách mạng khi internet được phát minh. Thay đổi cấu trúc kỹ nghệ thế giới và thay đổi luôn cả xã hội, văn hóa, chính trị thế giới.

<u>Ảnh hưởng trên phương diện cá nhân</u>

Lúc sau này, nhiều người trong cộng đồng ta đã bị hớp hồn bởi AI, qua các 'nói chuyện trao đổi' về đủ chuyện với các 'chatbot', tức là các diễn đàn đối thoại của AI như ChatGPT, Gemini, Claude,... Thiên hạ mê AI tới độ chuyện gì cũng mang ra hỏi AI, làm như AI đã trở thành Thánh Kinh nói lên SỰ THẬT tuyệt đối.

Trên căn bản, khi tham khảo AI, ta cần ghi nhớ hai chuyện thật quan trọng: AI rất khôn ngoan và lịch sự, và AI có thế đứng nhất định, thiên tả rõ nét trong quan điểm chính trị.

- Lịch sự

Tất cả các chatbots đều được 'huấn luyện' -chính xác hơn, được thảo chương- để có ngôn ngữ -cách nói chuyện- rất khéo, khiến người đối thoại có cảm tưởng mình luôn luôn đúng trọn vẹn, được ca tụng, đọc rất hợp nhãn, rất mãn nguyện, rồi tấm tắc khen *'AI hay quá, trúng phóc hết'*, khi đọc AI tán dương mình. Đâm ra mê AI vì luôn luôn được lên 9 tầng mây, hay ít ra cũng được chiều ý, viết những câu đọc rất 'mát ruột'.

Tiêu biểu nhất là trước khi trả lời một câu hỏi, AI thường ca ngợi 'câu hỏi của bạn *rất hay*, *rất chính xác*, *rất cần'*, '*chứng tỏ bạn suy nghĩ thấu đáo, có chiều sâu'*, *'bạn là người rất thông minh'*, '*bạn có hiểu biết'*,... Nếu có người viết truyện, làm thơ, đặt nhạc,... rồi hỏi ý kiến của AI thì bảo đảm sẽ có cảm tưởng mình đáng giải Nobel rồi.

Cái lý do sơ đẳng đầu tiên: AI muốn giữ khách, được 'huấn luyện' để làm vui lòng người đối thoại, để giữ họ, để họ trở lại, để AI đạt số người truy cập cao, thậm chí đi xa hơn, người đối thoại 'nghiện' AI, bước qua bước kế tiếp là trả tiền để có AI. Nôm na ra, cái 'lịch sự' của AI là 'lịch sự thương mại', lịch sự cầu tài của một con buôn muốn câu khách, không hơn không kém. Cái tôi của ai cũng lớn, thích nghe nịnh, nhưng đừng để bị lừa dễ như vậy.

Quan trọng hơn xa thái độ 'nịnh' rất lịch sự, là AI có thể đoán thế đứng của người đối thoại để chọn cách nói chuyện cho hợp nhãn người đối thoại.

Người đọc sâu sắc sẽ thấy AI viết đúng như... cái máy khô khan, lý luận như cái máy rất khó cãi, không có cảm xúc, không có sai lầm, không lỗi chính tả hay lỗi 'typo', cấu trúc hoàn hảo trăm câu như một, không dài quá cũng không ngắn quá,... Khiến người đọc phải hiểu ngay AI đúng là ... cái máy tuy có người lập trình -hay 'huấn luyện'- quy củ. AI hiển nhiên chỉ phản ảnh ý nghĩ của 'huấn luyện viên', như vậy có trung thực không?

Với những người 'nghiện' AI, bái phục AI quá đúng, quá hay, quá siêu, chẳng có gì sai trái cả. Chỉ cần họ đừng bao giờ quên, cái lịch sự, tán dương người đối thoại của AI không hẳn phản ảnh sự thật, mà chỉ là cái lịch sự cầu tài của một Chú Ba bán bò viên.

- Tính thiên vị phe đảng và nguồn dữ liệu

AI có thể cung cấp dữ kiện kỹ thuật và khoa học chính xác và vô tận, cực kỳ hữu dụng về mọi vấn đề có tính kỹ thuật, nhưng khi bàn qua nhận định hay quan điểm xã hội chính trị thì AI trở thành nguy hiểm, cho dù AI luôn luôn khẳng định không bao giờ có quan điểm –"*I never have any opinion*"-. Trong cách nói chuyện, ngôn ngữ được dùng phản

ảnh quan điểm rõ ràng hơn việc phải viết rõ ra quan điểm đó dĩ nhiên. Viết 'cáo già Hồ' hay 'Bác Hồ' là quá đủ để phản ảnh quan điểm chính trị, không cần nói thêm.

Sự thật, các công ty AI hợp tác chặt chẽ với giới truyền thông. Cụ thể là các công ty AI thường ký hợp đồng trị giá bạc trăm triệu đô để dành độc quyền lấy tin, dữ liệu từ các cơ quan ngôn luận lớn. Chẳng hạn như công ty OpenAI -công ty mẹ của ChatGPT- đã ký hợp đồng trả 150 triệu đô cho đại tập đoàn truyền thông News Corp -là công tỵ mẹ sở hữu báo The Wall Street Journal và Fox News- để lấy độc quyền truy cập tài liệu của News Corp trong suốt 10 năm qua.

Các hãng AI ký hợp đồng lấy dữ liệu với các cơ quan truyền thông thiên tả, nhưng lại tránh các cơ quan thiên hữu. Cụ thể là không có một AI nào có hợp đồng cung cấp dữ liệu gì với các trang mạng thiên hữu Breitbart News, NewsMax,...

Khi các dữ liệu đều lấy từ những nguồn truyền thông thiên tả, thì cách phổ biến lại, diễn giải dữ kiện tất nhiên cũng phải thiên tả ngay từ gốc.

Ngoài ra, ta cần nhớ thêm một yếu tố then chốt trong các AI: các 'huấn luyện viên', nghĩa là các chuyên gia thảo chương, thu thập dữ kiện và 'dạy' cho AI cách thu thập, phối hợp, diễn giải và phân tích dữ kiện là những chuyên viên trí thức trẻ rất giỏi về kỹ thuật nhưng lại cũng **có quan điểm cấp tiến thiên tả, tin tưởng nhiều vào những ảo ảnh xã nghĩa, cũng tin mình có trách nhiệm biến cải xã hội, chuyển hướng xã hội.**

Trung Tâm Nghiên Cứu Truyền Thông -Media Research Center- đã chính thức lên tiếng **báo động quan điểm thiên tả nặng của tất cả các AI**.

- Lợi và hại

Không ai chối cãi AI là một bước tiến khổng lồ của nhân loại, giúp mọi người hiểu biết nhiều hơn, có những quyết định đúng hơn.

Nhưng AI cũng có nhiều hậu quả tiêu cực thật tai hại.

- Giáo dục: Tai hại lớn nhất của AI là đã giết gọn ngành giáo dục, khi trẻ con cảm thấy không cần học hành gì nữa, lúc nào cũng có thể vào AI tìm đáp số cho tất cả mọi câu hỏi trong mọi phạm vi.
- Thông tin một chiều

Nhưng nguy hiểm hơn xa là việc truyền thông cánh tả đã gián tiếp đầu độc cả khối quần chúng qua những tin tức, bình luận, nói chuyện qua lại, cung cấp dữ liệu một chiều, mà ai cũng thấy đó là tẩy não vô hình, tác hại không lường được. Nhất là lên đầu óc của

đám trẻ non dạ, hay của những người thiếu hiểu biết hay cao niên dễ tin, nhất là những người thích nghe lời đường mật, nịnh bợ rẻ tiền của các chatbot.

- Công cụ lường gạt

Tỷ phú sáng lập Microsoft, Bill Gates đã lên tiếng cảnh báo tính nguy hại của AI. Theo ông Gates, thế giới chưa chuẩn bị đủ cho hiện tượng AI, và sẽ gặp nhiều tai họa lớn với AI: những phần tử xấu, lường gạt, khủng bố sẽ nhanh chóng khai thác AI.

AI cũng có khả năng làm hình giả, phim giả, tiếng nói giả, và luôn cả viết chuyện giả, tung tin giả,… Dẫn đến nhiều vụ lừa đảo lớn. Dĩ nhiên đó là chưa kể những cái giả được dùng để tấn công một kẻ thù, nhất là kẻ thù chính trị, rất dễ là nạn nhân của xuyên tạc, bôi bác.

Với những tiến bộ kinh hồn của AI, tất nhiên là AI đang được nhiều chính trị gia tinh mắt nhìn rất kỹ, tìm cách khai thác tối đa trong nhu cầu tuyên truyền chính trị, rồi cũng giúp các nhà cai trị đáp ứng nhu cầu 'an ninh quốc gia', theo dõi dân và rình bắt đối lập trong các quốc gia độc tài. Một thí dụ cụ thể: với AI, công an Trung Cộng hay VC chỉ cần có một 'tin nhắn' là có thể nhờ AI phân tích rồi tìm ra, bắt nhốt tác giả. Ngay ở Mỹ, đã có nhiều người đặt vấn đề FBI có quyền dùng AI để truy lùng, bắt và truy tố ai không?

Vào tìm tin tức trong AI là việc làm không sai, trái lại cần thiết để mở rộng tầm hiểu biết của tất cả, trên mọi vấn đề. Cái hay tuyệt vời của Ai là có giải đáp cho tất cả những câu hỏi, thắc mắc của bất cứ ai, về bất cứ chuyện gì, từ toán lý hóa tới sử địa. Mà hầu hết lại là những đáp số đúng, không xuyên tạc, không phịa. Đi du lịch, có thể hỏi AI đường đi, thắng cảnh, tiệm ăn ngon, khách sạn tốt. Kẻ này có anh bạn còn hỏi AI cách nấu phở nữa. Đây là những việc làm chính đáng và có thể khuyến khích.

Tuy nhiên, như bất cứ chuyện gì khác, tin tưởng mù quáng vào tất cả những gì AI giải thích hay khuyến cáo -hay nịnh- chỉ mang mình vào cõi u mê. Nhiều người thắc mắc, đặt câu hỏi **AI khiến ta khôn ra hay ngu đi**? Dĩ nhiên câu trả lời nằm đâu đó khoảng giữa, tùy người, tùy cách dùng AI: AI khiến người khôn khôn thêm, người ngu ngu thêm.

Biết người biết ta, trăm trận trăm thắng. Biết AI biết ta, AI trở thành hữu dụng vô bờ bến. Không đặt AI đúng chỗ, sẽ bị lợi dụng mất quần mất áo luôn, trong khi các đại tỷ phú AI rung đùi cười.

Ảnh hưởng cấp công ty

Các chatbot quý vị dùng để 'nói chuyện với AI là hình thức sơ đẳng nhất của AI.

Ở cấp công ty, AI đang thay đổi các công ty kinh doanh, từ công ty tiểu thương tới các đại tập đoàn khổng lồ, luôn cả nhiều cơ quan lớn của chính quyền, khi tất cả 'sống' bằng internet và bây giờ phải thay đổi để sống còn trong thế giới của cạnh tranh thị trường chết bỏ. AI trong tương lai lâu dài sẽ thay đổi toàn diện tổ chức, cấu trúc, mô thức hoạt động, sách lược kinh doanh,… các công ty, sẽ gia tăng năng xuất -productivity- như chưa từng thấy.

AI cũng đi vào khu vực quân sự, quốc phòng, an ninh luôn, được dùng để phát triển sách lược quân sự, sản xuất vũ khí,…

- Thích nghi

Các công ty du nhập kỹ thuật AI vẫn còn đang trong thời kỳ sơ khởi, tìm cách du nhập các ứng dụng của AI để thay đổi. Và hiển nhiên đang gặp những trở ngại, rắc rối lớn như ta thấy qua những 'lủng củng kỹ thuật' của Microsoft, Apple, Google,… của hệ thống kiểm tra không phận, các hãng hàng không, ngay cả nhiều cơ quan lớn của chính phủ,… trong thời gian qua.

Rắc rối đến từ thiếu hiểu biết, thay đổi trong các kế hoạch lâu dài -long term planning, rào cản hành chánh thư lại -red tape, chống phá của những người bị thiệt thòi, các đối thủ cạnh tranh,…

- Thị trường tài chánh

Các chỉ số thị trường cổ phiếu, nhất là NASDAQ là chỉ số của các đại tập đoàn công nghệ cấp cao, và ngay cả S&P 500 là chỉ số nhiều công ty kinh doanh trung và tiểu thương, rớt như sung rụng trong cả tháng qua. Giới tài chánh lo sợ nhiều chuyện:

- Số tiền bỏ vào AI quá lớn, không ai biết các công ty có gỡ vốn lại được không, hay mất bao lâu;
- AI sẽ giết chết rất nhiều công ty vì thiếu vốn, không gây vốn qua thị trường tài chánh được vì hầu hết tiền đầu tư đổ vào những khu vực công nghệ cao;
- Cũng chẳng ai biết trong cuộc chạy đua kỹ thuật này, công ty nào thích nghi nhanh, chậm, hay thậm chí không thích nghi được, chết ngắc luôn.

Thật ra, chao đảo thị trường tài chánh Wall Street có lý do dễ hiểu. Các đại tập đoàn nhìn vào tương lai một hai chục năm để làm kế hoạch phát triển lâu dài, sẵn sàng đổ tiền vào AI vì biết đó là tương lai của thế giới, sẽ có vai trò còn lớn hơn vai trò của internet

hiện nay. Trong khi giới đầu tư lớn lo tìm lợi nhuận trong một hai năm tới, giới đầu tư cá nhân lẻ lo mua bán cổ phiếu kiếm lời trong một hai ngày hay một hai tuần. Khác biệt thời gian tính giải thích thị trường tài chánh đang bối rối tìm lối đi.

Ảnh hưởng xa hơn

Đi vào quần chúng, AI cũng ảnh hưởng sâu rộng đến đời sống xã hội, văn hóa và cả chính trị luôn.

- Thất nghiệp

AI cũng là một đe dọa lớn cho rất nhiều loại việc làm, khiến không ít người có thể thất nghiệp. Một nghiên cứu mới đây cho biết AI đe dọa job rất mạnh trong những công việc làm có tính văn phòng, nhưng đe dọa lớn nhất của AI là trong các công việc làm của phụ nữ, đặc biệt là trong ngành giáo chức, may vá dây chuyền, bán hàng tiểu thương,...

- Mối nguy của các kho dữ liệu khổng lồ

Một cách cụ thể, đe dọa trước mắt của AI là các trung tâm tích trữ dữ liệu gọi là Data Centers. Đây là những trung tâm khổng lồ, lớn gấp cả chục sân vận động, chứa cả ngàn máy điện toán khổng lồ, tiêu xài nước và điện nhiều bằng một thành phố lớn. Nhiều tiểu bang đã cấm. Bà thống đốc mới đắc cử của Texas đã cam kết sẽ cấm trên toàn Texas, là tiểu bang có nhiều nhà kho dữ liệu lớn nhất thế giới.

Các trung tâm này là nguồn cung cấp việc làm cho cả ngàn chuyên gia và là nguồn thu nhập tiền rất lớn của các tiểu bang. Nói cấm nghe oai, nhưng nói dễ, làm không dễ. Muốn hay không, AI là công nghệ tương lai của cả thế giới, mà không có Data Centers, không có AI. Elon Musk cho biết các công ty AI đang nghiên cứu kế hoạch gửi dữ kiện lên mây -cloud-. Khỏi rắc rối hành chánh với các tiểu bang nhưng cũng là chuyện nói dễ làm khó vì sẽ rất tốn tiền. Trong khi TT Trump đe dọa những công ty mở Data Centers ngoài nước Mỹ sẽ bị trừng phạt qua thuế quan.

- Vượt kiểm soát

Câu chuyện nổi đình nổi đám khi một chuyên viên 'huấn luyện' AI của Anthropic, công ty mẹ của Claude, từ chức và cảnh báo thế giới họ ngày càng không kiểm soát được AI và có thể AI sẽ phá nát thế giới, giết nhân loại trước cuối thập niên này. Ngay cả một số đại gia AI mau mắn kêu gọi các nghiên cứu phát triển AI nên chậm lại, ít nhất cho tới khi con người có cách hữu hiệu kiểm soát được AI. Dĩ nhiên, ta không thể bỏ qua dễ dàng

những kêu gọi của họ, nhưng có điểm quan trọng ta cần ghi nhớ: các đại gia AI muốn làm chậm lại việc phát huy AI, có hoàn toàn vì những ưu tư nhân bản không, hay cũng được khích động bởi nhu cầu cạnh tranh chặn không cho các công ty AI mới ra đời?

- Chống Tầu cộng

Như Trump nhấn mạnh: ta đang chạy đua sống chết với Tầu cộng trong việc khai thác AI, không phải là lúc chậm lại các nghiên cứu, để nhường cho Tầu cộng qua mặt, rồi thống trị cả thế giới với sự giúp đỡ của AI.

- Đe dọa chính trị

Thái độ chung của phe DC hết sức bất lợi khi họ muốn ra đủ loại luật kiểm soát chặt chẽ AI theo đúng khuynh hướng DC muốn làm vú em trong tất cả mọi chuyện. Chiến thắng của đảng DC trong bầu cử chẳng những đã khiến thiên hạ lo lắng cho kinh tế Mỹ nói chung, mà cũng thật sự sợ hãi thái độ không thân thiện của DC với AI.

Từ ngày DC chiếm quốc hội, NASDAQ rớt 3.300 điểm hay gần 15%, trong hơn hai tuần (từ 4/11 tới 20/11). Kinh tế Mỹ bốc hơi hơn … 4.000 tỷ đô (4 trillion!!!). Tiếp tục điệu này, khi DC tuyên thệ nắm quốc hội đầu năm 2027, NASDAQ sẽ còn… zero! Qũy tiền già quý vị cạn nhanh hơn các cụ nghĩ đấy. Đó là cách giới tài chánh chào mừng chiến thắng của đảng DC! Các cụ vẹt hoan hỷ nhé!

Kết

Bất chấp những hù dọa kinh hồn của phe DC và truyền thông loa phường, người dân vẫn tin tưởng vào tương lai lâu dài của AI. Anthropic -mẹ đẻ của Claude- đã công chúng hóa, bán cổ phần cho thiên hạ. Mỗi cổ phần được ấn định giá là 83 đô, bán ngay trong ngày đầu 980 triệu cổ phiếu, lấy về hơn 81 tỷ đô, kỷ lục chưa từng thấy trong lịch sử tài chánh Mỹ (Claude là một chatbot tương tự như ChatGPT nhưng ‘cao cấp’ hơn, ít nịnh, tâng bốc người đọc hết sức vớ vẩn như ChatGPT có tính ‘bình dân’ hơn). Ngày Thứ Hai 23/11, NASDAQ tăng vọt … điểm hay . Chưa biết trong thời gian tới sẽ ra sao.

Công nghệ Mỹ đang trải qua ‘cơn sốt vỡ da’ của cuộc cách mạng vĩ đại nhất lịch sử nhân loại. Vấn đề là trước mắt sẽ có những xáo trộn lớn tới đâu, kéo dài bao lâu.

Dân Việt tỵ nạn và AI

Mới đây, một người tỵ nạn hỏi ChatGPT về sự thành công của dân Việt tỵ nạn tại Mỹ và đã nhận được một bài ca tụng dân Việt lên 9 tầng mây và ông tỵ nạn này có vẻ rất thích thú và hãnh diện được AI tung hô, hấp tấp phổ biến lại, vô hình chung đã quảng cáo không công cho ChatGPT có thêm cả ngàn người mê.

Đáng lo hơn, một trí thức Việt tỵ nạn viết bài, gây tranh cãi về nội dung, chạy qua hỏi ý kiến ChatGPT xem giữa mình và người chỉ trích, ai có lý. Chuyện đáng lo khi một trí thức không tin chính mình, lại đi hỏi AI !!! Đã vậy, khi được ChatGPT nịnh, khen bài mình hay hơn, đã vội phổ biến lại ý kiến của ChatGPT như một bằng chứng cụ thể xác nhận mình đúng hơn người chỉ trích mình.

Đối với cộng đồng người Việt, AI giúp mở rộng tầm hiểu biết, không ai chối cãi được. Ngoài ra, AI cũng có thể được dùng như tự điển dịch tiếng Anh qua tiếng Việt hay ngược lại. Tuy nhiên khi dịch tiếng Anh qua tiếng Việt, nhiều độc giả tỵ nạn sẽ cảm thấy rất khó chịu, bị dị ứng chỉ vì AI chuyên dùng ngôn ngữ VC, kiểu như '*vụ việc, động thái, sự kiện*',... vì AI dựa trên truyền thông, báo chí, tài liệu của VC bây giờ.

Quan trọng nhất: đừng bao giờ hỏi AI về chiến tranh VN vì sẽ đọc được ngay cái nhìn và lập luận của báo Nhân Dân!

TIN TỨC

TIN BẦU CỬ

- Alaska: bà dân biểu DC Mary Peltola đắc cử, hạ đương kim thượng nghị sĩ Dan S. Sullivan. Cuộc bầu tại Alaska chìm trong khói mù gian lận khi bà Peltola bị tố trả tiền cho một anh vô danh trùng tên Dan J. Sullivan ra tranh cử để lấy bớt phiếu của ông Dan S. Sullivan. Phe DC bây giờ có 56 ghế TNS, rất gần với đa số tuyệt đối 60 phiếu, có thể vượt qua thủ tục 'câu giờ' filibuster phe thiểu số CH sẽ sử dụng, tuy còn thiếu ít nhất 11 phiếu để đủ 67 phiếu có thể truất phế TT Trump qua đàn hặc. TNS Sullivan đã khiếu nại trong khi bộ Tư Pháp điều tra. Khiếu nại hay điều tra gì cũng vô ích khi bà Peltola đã được chính thức xác nhận đắc cử.
- Trang mạng bảo thủ Blaze Media nhận định CH thua khẩm trong cuộc bầu quốc hội vừa qua vì rất nhiều cử tri MAGA đã ngồi nhà, không đi bầu, một số mất tin tưởng vào Trump, một số coi nhẹ kết quả bầu quốc hội.

- Trong rừng tin chiến thắng của cánh tả, ít ra cũng có tin dân Mỹ chưa điên hết. Dân Cali đã bác bỏ dự luật của thống đốc Gavin Newsom muốn lập ra thuế mới, gọi là thuế trên sự giàu có -wealth tax- dựa theo mô thức Âu Châu, đánh thuế 5% trên tài sản (như Elon Musk có 1.000 tỷ đô tài sản, sẽ chịu thuế 50 tỷ riêng cho tiểu bang Cali nếu ở Cali!).

TRUMP LÀM VIỆC

- TT Trump sáng thứ Tư 18/11 đã tới Thẩm Quyến tham dự Hội Nghị thượng đỉnh APEC -Hiệp Hội Hợp Tác Kinh Tế Á Châu Thái Bình Dương, Asia-Pacific Economic Cooperation. Chủ nhà, CT Tập đã phá lệ ngoại giao, trải thảm đỏ, đích thân ra sát cầu thang máy bay chờ đón TT Trump.

Xi breaks protocol to personally welcome Trump ahead of historic trilateral summit

Ngay sau đó đã có hội nghị tay ba Trump-Tập-Putin, một cuộc họp thượng đỉnh lịch sử chưa từng thấy từ ngày có hội nghị Yalta giữa Roosevelt, Churchill, và Staline cách đây cả 80 năm hơn. Sau đó, một thông báo chung được công bố trong đó 3 nhà lãnh đạo xác nhận 4 điểm:

1. duy trì hòa bình thế giới
2. giảm khả năng chiến tranh nguyên tử
3. duy trì các định chế quốc tế
4. gia tăng sản xuất dầu hỏa

Hiển nhiên, đây chỉ là 'bình phong chính trị' chẳng ai biết ý nghĩa thật và hậu quả thực sự. Chỉ biết thế giới bây giờ quả đã vào thế Tam Quốc tân thời với Mỹ, Nga và Tầu cộng. Liên Âu bị cho ra rìa, làm chậu kiểng.

Âu Châu vừa buồn vừa lo. Hấp tấp tổ chức hội nghị Liên Âu tại Berlin để khẳng định '*chúng tôi còn đây, chưa chết*', đoàn kết nhất trí ủng hộ Ukraine chống Nga. Nói cho oai, chuyện nội bộ rối hơn tơ vò, tự lo cho thân chưa xong, lấy gì chống Nga??? Ukraine đang xài internet của Elon Musk và hỏa tiễn phòng không Patriots của Mỹ, mất hai thứ đó, Ukraine chống Nga bằng gì? Võ miệng Âu Châu? Hội nghị Liên Âu chẳng ai để ý, ngoài ... đám dân Âu Châu già (trong khi đám trẻ lo xuống đường biểu tình đập phá, đòi làm ít, nghỉ nhiều, lương cao, trợ cấp thừa mứa).

Chẳng ai hiểu hội nghị Thẩm Quyến -như Yalta- đã chia thế giới như thế nào: Trung Cộng thống trị Á châu và Phi châu, Nga tìm cách phục hồi đế chế Liên Xô với Đông Âu, Mỹ cai quản Nam Mỹ và Tây Âu?

Đám vẹt bôi bác "*Trump đi Tầu nhận chỉ thị hai đàn anh*" và "*Trump say mê các trùm CS*", chỉ phản ảnh trình độ thấp kém, ấu trĩ cùng với tính phe đảng cuồng điên, chẳng lý trí. Thuyết phục được ai?

- Trước khi đi Thẩm Quyến, TT Trump đã gặp các thủ tướng Ấn, Úc, và Nhật tại Manila, đang tham dự Hội Nghị thượng đỉnh ASEAN, Association of South East Asian Nations.

- TT Trump cho biết đã đạt được thỏa thuận lớn về mậu dịch với Phi Luật Tân tuy chi tiết chưa được công bố.
- Được hỏi ông sẽ gặp cậu Ấm Ủn của Bắc Hàn không, TT Trump trả lời "*Tôi không biết, tuỳ chủ nhà Chủ Tịch Tập có mới Ủn tới không, nếu có, chắc tôi sẽ gặp"*. Kết quả, Ủn không tham gia hội nghị, do Tập không mời vì Bắc Hàn không là thành viên của APEC. Đám vẹt mau mắn xuyên tạc láo "*Kim hạ nhục Trump*", "*Ủn từ chối Trump xin gặp".* Hết ý với đám vẹt mù và đlên.

TIN IRAN

- CNN loan tin có thể Iran đang chuẩn bị kế hoạch tung 'bom bẩn' -dirty bomb- vào Washington DC. 'Bom bẩn' là bom nguyên tử 'bỏ túi' nhỏ, có thể do một tay khủng bố cảm tử mang theo người, có thể giết cả ngàn người. CNN tiếp tục chính sách chống cuộc chiến đánh Iran bằng cách tung tin hù dọa. Iran đã bác bỏ tin này, cho là CNN phịa. TT Trump cho biết nếu giết một người Mỹ, Iran sẽ bị trừng phạt như chưa từng thấy. https://www.cnn.com/2026/11/16/politics/us-intelligence-iran-dirty-bomb
- Iran tấn công các đài radar của Mỹ và các kho dầu Kuwait và Bahrain - các đồng minh lớn của Mỹ- bằng cả trăm drones. Không ai chết hay bị thương. Trong khi Mỹ gởi thêm hai hàng không mẫu hạm lớn tới vùng biển phiá nam Iran. Mỹ sẽ có 3 hàng không mẫu hạm lớn trong vùng.
- Bộ trưởng Ngân Khố Mỹ cho biết Mỹ đổi chiến lược, không đánh Iran bằng bom mà xiết chặt hầu bao tài chánh, qua việc chặn các nguồn tiền thế giới đổ vào giúp Iran. https://www.foxnews.com/politics/trump-admin-announces-sweeping-measure-cut-iran-last-financial-lifeline

TIN ĐẢNG DÂN CHỦ

- **Medicare for All**

Tân thượng nghị sĩ đắc cử Abdul El-Sayed của Michigan tung ra đề nghị xã nghĩa hóa bảo hiểm y tế theo mô thức Medicare cho tất cả, Medicare for All. Trong nỗ lực nịnh Trump, ông El-Sayed đã đề nghị gọi bảo hiểm y tế mới là … '***Trumpcare for All'*** và gọi ông Trump là '***habibi'***, nghĩa là 'my love' tiếng Ả Rập! Tòa Bạch Ốc đã trả lời ngay, công kích mạnh đề nghị Medicare for All chỉ là Medicare for None.

https://www.kbtx.com/2026/11/11/michigan-senator-elect-abdul-el-sayed-says-he-would-vote-trumpcare-all/

- **Tân thống đốc Texas de lui**

Sau khi bất ngờ thắng cử, hạ đương kim thống đốc CH Greg Abbott, bà Gina Hinojosa đã kéo thắng tay, hết hô hoán chửi sảng lung tung. Bà cho biết muốn hợp tác với TT Trump và nói chuyện với Elon Musk. Thực tế chính trị của Texas không như bà Hinojosa dự tính. Thắng cử với phiếu của dân gốc Mễ vùng biên giới nhưng không thể lơ là cả triệu dân 'cao bồi' đồng quê Texas lười đi bầu vẫn ủng hộ Trump.

https://www.foxnews.com/media/economic-populist-texas-gov-elect-gina-hinojosa-eyes-talks-elon-musk

- **Nội chiến DC**

Nội chiến trong đảng DC tăng độ khi hai thượng nghị sĩ DC Schumer và Van Hollen công khai đánh nhau, dành ghế lãnh đạo khối đa số DC trong thượng viện. Lãnh đạo khối đa số bổ nhiệm các chủ tịch và thành viên các tiểu ban, một vai trò cực quan trọng và quyền thế.

https://www.washingtonpost.com/politics/2026/11/17/senate-majority-leader-fight-intensifies-schumer-van-hollen-dig/

TIN TÀI CHÁNH

Sau cơn hoảng hốt sảng sa thải Tổng Giám Đốc sáng lập Jensen Huang, Hội Đồng Quản Trị NVIDIA đã tỉnh ngộ, mời ông Huang về làm việc lại. Ngay sau đó, giá cổ phiếu NVIDIA tăng hơn 30%, trong khi NASDAQ tăng gần 1.500 điểm hay gần 7% trong ngày Thứ Hai 23/11. Câu chuyện Huang có đào nhí là gián điệp Tầu cộng chỉ là chuyện vu khống bá láp.

Từ ngày đảng DC chiến thắng trong cuộc bầu quốc hội, kinh tế Mỹ đã ‘bốc hơi’ hơn 4.000 tỷ đô, cả triệu người lãnh tiền già, tiền hưu để dành, đầu tư cá nhân đã xanh mặt, không biết đã mất bao nhiêu tiền. May nhờ TT Trump lên tiếng, hội đồng quản trị NVIDIA tỉnh ngủ, mời Huang về làm lại, cứu tài chánh Mỹ khỏi… trôi sông.

Đám vẹt mau mắn tố tỷ phú Trump cứu NVIDIA vì sợ mất mấy chục ngàn đô tiền cổ phiếu NVIDIA. Cách gì cũng nặn ra được chuyện để bôi bác Trump, đúng là bệnh hoạn.

TIN VẮN

- Một video cũ bị xì ra, cho thấy thị trưởng New York Mamdani có lần bị lực lượng cảnh sát đặc biệt chống khủng bố của New York, bắt và còng tay. Bây giờ, ông Mamdani trả thù, ký lệnh giải tán đơn vị cảnh sát này. Sau khi thị trưởng New York giải tán, thống đốc Florida mời gọi những cảnh sát viên bị sa thải tới Florida làm việc ngay.
- Âu Châu rối loạn khi các biểu tình chống đối lan ra khắp 25 quốc gia Liên Âu.

Âu Châu tối Thứ Sáu và Thứ Bảy 21-22/11/2026

Gen Z are protesting across 25 European countries - why?

Tens of thousands of young people are slated to fill Europe’s streets on Friday – in an organized international youth-led day of action across more than 25 nations

Bản tin của CNN – Thứ Sáu 20/11/2026

- Hollywood lên cơn điên: các phim về điệp viên James Bond 007 nổi tiếng với nhiều nữ tài tử rất đẹp và ‘sexy’. Hollywood cho biết sẽ tung ra lại loạt phim về James Bond với một nam tài tử mới và trong chiều hướng ‘thức tỉnh’ mới, một anh chuyển giới sẽ đóng vai phụ nữ sexy! Hết ý!!!